

La periodista i escriptora Cinto Pérez Llatse és l'autora de la novel·la 'Criada a l'illa de Buda'. FOTO: JOAN REVILLAS

Novetat

'Criada a l'illa de Buda', un homenatge al llegat dels buideros i buideres

La novel·la de la periodista i escriptora Cinto Pérez Llatse, basada en fets reals, recupera el dia a dia de les famílies que van anar a viure en aquest paratge natural de les Terres de l'Ebre durant els anys cinquanta

SÍLVIA FORNÓS
TORTOSA

Josefina va ser enviada pels seus pares a l'illa de Buda, amb només vuit anys, per servir a una família. Aquest és el punt de partida de la novel·la *Criada a l'illa de Buda* (Círculo Rojo), de Cinto Pérez Llatse (Tortosa, 1985). El relat reviu la infantesa i adolescència de la seva sogra. Un viatge en el temps a Buda durant els anys cinquanta.

«La mare del meu marit, la Josefina, sempre m'explicava la seva història a l'illa de Buda. I sempre havia pensat que aquests records es mereixien un llibre», explica l'autora qui, empesa per «la necessitat de recuperar l'esperit dels buideros i buideres», va començar a fer recerca de la vida a l'illa a la dècada dels anys 40 i 50. En aquest sentit, Cinto Pérez «licen-

ciada en Periodisme i professora d'Educació Secundària» explica que «quan em vaig posar a cercar informació, em van sorprendre les poques referències que existien sobre la vida i la història a l'illa de Buda», si bé diu que «vaig poder consultar un llibre *Buda memòria latent*, de Joan Franch Soler» en què es recopilaven dates i noms

«Josefina encara em descriu una illa de Buda idíl·lica, captivada per la seva bellesa»

de famílies que van viure a l'illa de Buda a la mateixa època, un treball purament cronològic i que és útil perquè les actuals generacions puguin cercar els seus antecedents... però no recull cap mena

d'història i de tot el que es va viure allà». Així va ser que l'any passat l'autora es va decidir a escriure la novel·la que «té més de realitat que de ficció», segons cita al pròleg. De fet, de les vivències de la seva sogra —que actualment té més de vuitanta anys— li impressiona que «després de tants anys, la Josefina encara em descriu una illa de Buda idíl·lica, captivada per la seva bellesa, tot i que d'ençà que va marxar, quan era adolescent, no hi havia tornat més, fins a l'any passat amb mi».

En aquest sentit, segueix explicant que «la major part dels fets corresponen a aquest dur testimoni que, a la vegada, representa la vida de molts xiquets i xiquetes que, en aquella època i a les Terres de l'Ebre, anaven a treballar al camp» i afegeix que «per arribar on tu i jo hem arribat, hi ha hagut molts avantpassats nostres

que han patit moltíssim». En el llibre, Cinto Pérez Llatse recupera els records de la seva sogra.

«En els anys que ella hi va ser, l'illa de Buda era com un poble, plena de vida, amb els seus carrers, jardins, etc. En canvi, ara, és una Buda salvatge i verge, on queden els vestigis d'alguns dels masos i barraques que van existir, conservats gràcies a la actual família propietària», explica l'autora, qui afegeix que «és per això, que la Josefina intenta aferrar-se a un passat que només existeix en el seu record».

En aquest retrat, l'escriptora homenatja als buideros i buideres que hi van viure, ressaltant-los en les pàgines del llibre. «Vaig decidir ressaltar amb negreta el gentilici per justificar que m'agrada molt. Per a mi, és la identificació de l'existència d'un poble, i volia ressaltar-ho perquè perdurés més, en la memòria de la gent, l'existència dels buideros i les buideres com els fills i filles de l'illa de Buda».

Un altre dels desitjos de l'autora és reivindicar el delta. Si bé «reconeix» «el llibre no és un informe ni tampoc un estudi, *Criada a l'illa de Buda* té un estudi periodístic rigorós al darrere». Per això, afirma l'autora, «és una novel·la que vol homenatjar el delta perquè el descriu de la forma en què jo el veig i com el veuen els últims buideros i buideres, com un gran tresor en tots els sentits i en tota la seva bellesa».

Així, el final de la novel·la *Criada a l'illa de Buda* pretén convertir-se, afirma l'autora, «en un toc d'alerta, que no m'agradaria que passés, per intentar conscienciar que tot el que tenim i representa l'illa de Buda es pot perdre», qui recorda que «per preservar el nostre territori, l'hem de conèixer i estimar-lo».